

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№12 (248) ЖНІВЕНЬ 2018 ГОД

РЫНАК ПРАЦЫ

ПРАЦОЎНЫХ МЕСЦАЎ БРАКУЕ

У Шумілінскім раёне было запланавана 45 новых рабочых месцаў, але пакуль што стварылі ўсяго 23.

На сённяшні дзень з напружанай сітуацыяй на рынку працы ўключана 13 раёнаў Віцебшчыны. Больш за палову такіх рэгіёнаў здолелі палепшыць сітуацыю ў параўнанні з пачаткам года, а вось у Шумілінскім раёне, мяркуючы па паказчыках, становішча пагоршылася, што стала падставай для крытычнага аналізу.

Як вядома, у Шумілінскім раёне можна налічыць нямала праблем, рашэнне якіх трэба ўмецьператвараць у магчымасці для яго развіцця. Гэты тэзіс агучылі ў Віцебскім аблвыканкаме пад кіраўніцтвам старшыні абласнога Савета дэпутатаў Уладзіміра Цярэнцьева.

Зараз гэта галоўная праблема рынку працы і ў Шумілінскім раёне, дзе з 45 запланаваных новых працоўных месцаў за паўгоддзе створана ўсяго 23. Як патлумачыла кіраўнік раённага Савета дэпутатаў Ірына Новікава.

Варта дадаць, што некаторыя створаныя з пачатку года прадпрыемствы пакуль не выйшлі на задэкларываныя паказчыкі прыёму на працу спецыялістаў, але у другім паўгоддзі абяцаюць кампенсаваць недапрацоўкі. А гэта азначае, што новых працоўных месцаў у раёна стварылі ўсяго 51,1% ад запланаванага задання.

Магчыма тут асноўны рэзерв — стымуляванне дзелавой ініцыятывы грамадзян, стварэнне спрыяльных умоў для прыватнага прадпрымальніцтва. Менавіта таму мясцовыя ўлады актыўна ўзаемадзейнічаюць з суб'ектамі гаспадарання па стварэнні дадатковых працоўных месцаў

Акрамя таго, прымаюцца меры для зніжэння ўзроўню рэгіструемага беспрацоўя, тым больш што на 40 чалавек, якія стаяць на ўліку ў службе занятасці, прыходзіцца амаль 100 вакансій. Па гэтых і іншых напрамках у раёне ёсць патэнцыял, рэалізацыя якога дасць магчымасць выйсці з сітуацыі, запэўніла старшыня Шумілінскага райсавета Ірына Новікава.

У. Прылуцкі

ГАНДАЛЬ

У ШУМІЛІНСКІМ РАЁНЕ АДКРЫЮЦЬ КРАМУ СЕТКІ «САНТА»

ТАА «Санта рытэйл» заключыла 11 інвестыцыйных дагавораў на будаўніцтва новых крам у Віцебскай вобласці на агульную суму каля 12,6 мільёнаў рублёў.

Кампанія пабудуе дзве крамы ў Оршы, па адным – у Барані (Аршанскі раён), Паставах, Ушачах, Докшыцах, Наваполацку, Шаркаўшчыне, Лёзна, Мёрах і аграгарадку Светласельскі (Шумілінскі раён).

У сярэднім агульная плошча кожнага магазіна складзе каля 800 кв. м. Некаторыя крамы пачнуць будаваць ужо ў гэтым годзе. Але ў асноўным работы запланаваны на 2019-2020 гады.

Не выключана, што «Санта рытэйл» і аблвыканкам заключаць дадатковыя інвестдагаворы на будаўніцтва магазінаў сеткі ў іншых райцэнтрах рэгіёну.

Да гэтага крама гэтай сеткі на Віцебшчыне быў прадстаўлены ў абласным цэнтры.

«Санта рытэйл» – рознічнае падраздзяленне групы кампаній «Санта» Аляксандра Машэнскага, асноўнымі актывамі якога з'яўляюцца вытворчасць малочнай і рыбнай прадукцыі – «Савушкін прадукт» і «Санта Брэмар». У сетку ўваходзіць 80 магазінаў у Беларусі. У пачатку 2018 года паведамлялася, што «Санта» плануе выйсці ў лік вядучых рытэйлераў ў Беларусі і адкрыць у гэтым годзе каля 30 новых гандлёвых кропак.

Ян Вайтовіч

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

КРЫМІНАЛ

ЯК СІРОТЫ КАСЦЁЛ АБКРАДАЛІ

У Шуміліна сіроты кралі ў касцёле, дзе дапамагалі па гаспадарцы. А за крадзяжы атрымалі калонію ўзмоцненага рэжыму.
За дапамогу ім плацілі грошы і давалі ежу, але маладыя людзі знаёміліся са становішчам і дагледалі за тым, што «дрэнна ляжыць».

У касцёле Маці Божай Фацімскай у Шумілінскім раёне Віцебскай вобласці кралі грошы. Служыцелі доўгі час не маглі зразумець, хто выносіць маёмасць рэлігійнай абшчыны. Высветліць асобы гэтых людзей дапамагла відэакамера, якую ўсталявалі пасля другой крадзяжу – служкі не чакалі, што злодзеямі апынуцца сіроты, якія прыходзілі ў храм і дапамагалі па гаспадарцы.

Аб крадзяжах у сценах манастыра распавёў пракурор Шумілінскага раёна Сяргей Зайцаў.

Фігуранты справы – трое маладых людзей. Двое з іх сіроты, якія жылі ў выдадзенай ім дзяржавай бясплатнай кватэры. Трэці быў іх госцем з Віцебска. Маладым людзям ад 22 да 24 гадоў. Раней яны вучыліся разам у прафтэхвучылішчы. Афіцыйна хлопцы нідзе не былі працаўладкаваны. Часам яны прыходзілі ў храм і дапамагалі па гаспадарцы. За гэта ім плацілі грошы і давалі ежу. Як аказалася, наведваючы манастыр, маладыя людзі знаёміліся там з становішчам. Яны даведаліся, што ўваходныя дзверы не зачыняецца на ключ.

Крадзеж здзяйснялі двое – госць з Віцебска не ўдзельнічаў. З першага заходу маладыя людзі панеслі з манастыра маёмасць на 6500 рублёў. Пасля гэтага яны пачакалі месяц і паўтарылі вылазку. У другі раз яны скралі 1654 рублі. На гэтым яны не спыніліся і пайшлі ў трэці раз, які стаў апошнім. Іх зняла камера, якой раней не было. Хлопцы спрабавалі вынесці сейф, у якім захоўваліся капейкі. Таму гэты эпізод ім залічылі як дробны крадзеж.

У манастыры працавалі двое, а вось крадзяжамі ў прыватным сектары хлопцы займаліся ўжо ўтрох. У аграгарадку Светласельскі з дома маладыя людзі вынеслі будаўнічыя інструменты і «абчысцілі» гараж. Агульная сума выкрадзенага – 1500 рублёў.

Троіца ўчыняла крадзяжы на працягу трох месяцаў. Злодзеі, якія займаліся крадзяжамі ў храме і вёсцы атрымалі па 2,5 і 3 гады калоніі ўзмоцненага рэжыму. 2,5 года атрымаў жыхар Віцебска, які хадзіў з імі абкрадаць дом.

Сяржук Крупскі

ДА 1 ВЕРАСНЯ

ШКОЛЬНЫ КІРМАШ НА РЫНКУ

У мінулую суботу, 11 жніўня, на гарадскім рынку ў Шуміліне прапаноўвалі школьную форму, абутак, канцылярскія тавары, панчошна-шкарпэтачныя вырабы і іншыя тавары.

Жнівень — гэта таксама гарачая пара для школьнікаў і бацькоў. Бо многіх бацькоў непакоіць пытанне, у якую суму абыдзецца сабраць сына ці дачку ў школу. Надышоў час пакупак школьнай формы і неабходных школьна-пісьмовых прыладаў, рукзакоў, ранцаў, панчошна-шкарпэтачных вырабаў, спіс якіх даволі ўнушальны, каб «экіпіраваць» нават вучня малодшых класаў.

Што можна было набыць пакупнікам у нашым райцэнтры на рынку з тавараў школьнага асартыменту?

Вядома ж, у параўнанні з буйнымі гарадамі асартымент у нас больш сціплы, але без спадніцы ці штаноў дзіця напярэдадні школы не застанецца.

Гандлевы павільён з віцебскага прадпрыемства «Сцяг індустрыялізацыі» прапаноўваў шумілінцам школьную форму для хлопчыкаў і дзяўчынак, а таксама швейныя вырабы для дарослых: верхнюю мужчынскую і жаночую вопратку.

Дарэчы, цэны былі даволі прымальныя, і зусім не кусаліся. Апроч таго, са скідкай на 15% спецыяльна для кірмашу ў Шуміліне.

Штаны для хлопчыкаў каштавалі — ад 28 да 32 рублёў, пінжак 30 рублёў, праўда, касцюм ужо пацягнуў на 75 руб, а камізэльку можна купіць асобна ўсяго за 15 руб. Сарафан на дзяўчынку каштаваў ад 25 да 30 руб, спадніца абыходзілася ў 15-20 руб.

Праўда і тое, што за дзве гадзіны гандлю купілі ўсяго два камплекты — прадаўцы, дзве жанчыны з Віцебска — былі расчараваныя. Шумілінцы, аднак, болей прыглядаюцца ды прыцэньваюцца, але тавар набыць не спяшаюцца.

Больш бойкая чарга збіралася каля гандлевага радка магазіна «Ёршык». Тут таксама былі скідкі на 10%. Шумілінцы куплялі канцылярскія тавары, розную паперу прадукцыю, сшыткі для малявання, ручкі, пеналы, алоўкі. Трэба сказаць, што у гэты дзень на кірмашы рукзакоў і ранцаў не было відаць.

Бадай што, кветкі з Полацка ў прыватнага гандляра разыходзіліся няддрэна, таму што іх кошт быў танней, чым у краме. У продажы былі насенне гарчыцы, рэдзькі алейнай.Кошты на кветкі наступныя: драцэна — 6 рублёў, глаксінія — 4 руб., антурыум –15 руб., гладыёлусы ад10 да 15 руб і іншыя.

(працяг на стр. 2)

ДА 1 ВЕРАСНЯ

(пачатак на стр. 1)

Полацкае гандлевае прадпрыемства прадавала прадукты з машыны:

Курыныя кумпячкі — за 1 кг — 5 руб. 5 кап., сала салёнае за кг— 9 руб. 5 кап., курынае філе — 5 руб., 65 кап, галубцы з мясам — 5 руб., 17 кап, памідоры — 83 кап., мінтай — 4 руб., 34 кап, курыныя яйкі за 10 шт — 1 руб ,20 кап.

На рынку можна было набыць розную бялізну, якую прапаноўвалі прыватнікі з Віцебска. Нядорага: падкоўдранік — 17 руб, прасціна — 9 руб, навалачка 3,5 руб.

«Сэканд-хэнд» стаў характэрнай прыкметай нашага часу. І ў Шуміліне — не выключэнне. Такое адзенне папулярна і па-ранейшаму карыстаецца попытам у шумілінцаў.

Варта заўважыць, што айчынныя беларускіх вытворцаў цэны на дзіцячае адзенне ніжэй, чым у замежных, якасць на даволі высокім узроўні і тканіны ў асноўным натуральныя.

А вы ўжо сабралі свайго вучня ў школу?

Алесь Шумскі

РАСКОПКІ

СЕНСАЦЫЯ Ў КАРДОНЕ

Раскопкі ў Шумілінскім раёне пацвердзілі гіпотэзу пра рассяленне славян з Падунаўя.

У гэтым годзе спецыялісты працягнулі даследаванні археалагічнага комплексу Кардон, які два гады таму стаў сапраўднай сенсацыяй у навуцы. Гэтым летам раскопкі узначальваў навуковы супрацоўнік Інстытута гісторыі Сяргей Дзярновіч. Разам з ім працавалі студэнты гістарычнага факультэта і валанцёры з Полацкага дзяржуніверсітэта пад кіраўніцтвам выкладчыка Віктара Черевко.

Спрыяла працы і дапамогу з боку мясцовай улады і арганізацый. «У мінулым годзе былі знойдзеныя ўпрыгажэнні, якія, як правіла, прыходзілі да нас з Дуная і наваколля. Носьбітамі гэтых рэчаў былі славяне, і з'яўленне упрыгожванняў сведчыць пра рух славянскага кампанента з Подунаўя на тэрыторыю паміж Полацкім і Віцебскам. У 2017 годзе мы вылучылі такую гіпотэзу, і дзякуючы знаходкам новых упрыгожванняў ў выглядзе накладак яна пацвердзілася. Датуюцца яны 6-9-м стагоддзямі нашай эры. Унікальнасць рэчаў у тым, што зробленыя ўпрыгажэнні з далікатнага свінцова-алавяністага сплаву і хутка рассыпаюцца. А на Кардоне яны захаваліся, і мы пашырылі сваю калекцыю. Акрамя таго, культурны пласт знаходак дазваляе вылучыць храналагічныя перыяды засялення гэтай тэрыторыі: ад пачатку (эпоха вікінгаў) да пазнейшых этапаў », – распавёў Сяргей Дзярновіч.

Паводле яго слоў, у час раскопак былі знойдзены арабскія дырхемы, якія паказваюць на гандаль мясцовых пасяленцаў з краінамі Арабскага Ўсходу. Цяперашняя экспедыцыя пацвердзіла версію пра бронзаліцейнай дзейнасці людзей: адкапаў бронзавыя зліткі, якія выкарыстоўваліся як сыравіна для вытворчасці. Акрамя таго, папоўнілася калекцыя знаходак, якая сведчыць аб кастарэзнае рамястве пасяленцаў. Раскопкі плануецца працягнуць і наступным летам, работы тут хопіць не на адзін год.

Кардон – унікальнае пасяленне IX-X стагоддзяў, размешчанае на правым беразе Заходняй Дзвіны. Атрыманыя падчас леташніх даследаванняў артэфакты даказваюць, што менавіта Віцебскае Падзвінне гуляла вядучую ролю ў фарміраванні сувязі Поўначы з Поўднем на шляху «з варагаў у грэкі», тут раней размяшчаўся буйны гандлёвы цэнтр.

belta.by

Пераклад з расейскай рэдактара

ЗДАРЭННІ

ЗГАРЭЎ У ХАЦЕ

У Шуміліне ва ўласным доме згарэў гаспадар. Узгаранне дома адбылося 10 жніўня каля чатырох гадзін ночы па вуліцы Першамайскай (у раёне паблізу чыгункі Віцебск-Полацк).

У выніку пажару ў доме 9×9 метраў быў пашкоджаны дах, паталочное перакрыцце, сцены, маёмасць. На месцы пажару знойдзены труп 48-гадовага гаспадара.

Прычына пажару высвятляецца. На месцы здарэння працавалі супрацоўнікі міліцыі і Следчага камітэта.

Паводле меркаванняў відавочцаў, мужчына жыў адзін, раней быў судзімы, нідзе не працаваў і злоўжываў алкаголем.

Сяржук Крупскі

МАХЛЯРСТВА Ў БУЙНЫМ ПАМЕРЫ

Прадпрымальнік падмануў кліентаў на 32 тысячы рублёў. Ёсць пацярпелыя з Шуміліна.

Вырабам мэблі па індывідуальных праектах Павел Буко, жыхар гарадскога пасёлка Шаркаўшчына,пачаўзаймаццаз лютага 2014 года. Ён размяшчаў аб'явы, заключаў дагаворы, дзе ў якасці абавязковай умовы выканання замовы паказваў 50-працэнтную перадаплату.

Аднак пасля атрымання авансу ён хаваўся, свае абавязацельствы не выконваў і на тэлефонныя званкі заказчыкаў не адказваў. Цяпер, па словах афіцыйнага прадстаўніка кіравання Следчага камітэта па Віцебскай вобласці Святланы Сахаравай, у дачыненні да 29-гадовага мужчыны распачата крымінальная справа па артыкуле КК «Махлярства, здзейсненае ў асабліва буйным памеры»:

Ужо ўстаноўлены 17 пацярпелых. Гэта жыхары Верхнядзвінска, Шаркаўшчыны, Паставаў, Глыбокага, Мінска, Лепеля і Шуміліна.У суме падазраванаму яны заплацілі больш за 32 тысяч рублёў.

Цяпер падазраваны знаходзіцца дома. З яго ўзята абавязацельства аб яўцы да следчага. Таксама устанаўліваюцца іншыя факты яго ашуканскіх дзеянняў. Паведаміць пра іх можна па тэлефоне следчага ўпраўлення 8 (0212) 46-20-65 або патэлефанаваць у аператыўна-дзяжурную службу УСК па Віцебскай вобласці +375 (33) 399-80-44.

Сяржук Крупскі

СВЯТА ВЁСКІ

510-ГАДОЎ ВЁСКІ АМБРОСАВІЧЫ

Свята вёскі — вельмі добрая традыцыя, якая прывівае людзям любоў да сваёй маленькай радзімы. Вось такое свята «Край мой, сэрцу любы» адзначылі ў суботу 18 жніўня ў аграгарадку Амбросавічы Дабейскага сельсавета.

Арганізатарамі свята выступілі загадчыца сельскага Дома культуры Алена Пясецкая, Валянціна Навіцкая, начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі райвыканкама, бібліятэкар сельскай бібліятэкі, мясцовая краязнаўца Ала Бубен і іншыя. Пабываць на свяце вёскі пажадалі старшыня Дабейскага сельсавета Віктар Аляксеенка, былы старшыня калгаса «Праўда» Васіль Юхнавец, які адпрацаваў тут 20 гадоў, новы старшыня ААТ «Прыазёрны мір, які нядаўна заступіў на пасаду — Мікалай Дзяцко.

У госці да вяскоўцаў завіталі самадзейныя артысты — аматарскі песенны калектыў з Шумілінскага РДК, які радаваў прысутных шчырымі песнямі.

Амбросавічы — маленькая кропачка на карце Беларусі і самая дарагая для сэрца яе кожнага жыхара. А калі нарадзіўся на гэтай зямлі, то дзе б не апынуўся, сэрца будзе неадступна клікаць да лясных даляў, да духмянага чабору на ўзгорку, да жытневага поля.

Падчас свята Амбросавіч жыхары і госці згадалі гісторыю сваёй вёскі і людзей, якія садзейнічалі яе развіццю. У прыватнасці, былых кіраўнікоў калгаса Праўда, першы яго старшыня — гэта Васіль Ісачэнка, які ўзначаліў гаспадарку з 1950 года. Затым гаспаларкай кіравалі Васіль Рэут, Мікалай Барадулін, Уладзімір Цыбульскі, Аляксей Клішо, Аляксандр Пясецкі, Васіль Юхнавец.

Яшчэ з 1924 года вёска Амбросавічы ўваходзіць у склад Светласельскага сельсавета, а с 2008 года у склад Дабейскага.

Дарэчы, у 2008 годзе вёска Амбросавічы атрымала статус аграгарадка ў рамках праграмы Дзяржаўнай праграмы «Адраджэнне і развіццё сяла на 2002-2010 гады».Аз2010годагаспадарка таксама была мадэрнізавана ў акцыянерные таварыства «Прыазёрны мір», калі пачалі ўзбуйняць калгасы.

Цёплымі словамі згадалі і сёлетніх працаўнікоў сяла, механізатараў, жывёлаводаў, спецыялістаў сельскай гаспадаркі . Сёння на вёсцы мезанізатар — бадай што, галоўная працоўная сіла. Поспех і вынікі хлебаробчай працы ў многім залежаць ад яго намаганняў на палетках. Лепшыя руплівцы атрымалі Ганаровыя граматы, сярод якіх былі: Аляксандр Васілеўскі, Сяргей Пясецкі, Віктар Мацюшкоў, Віктар Балбышкін і іншыя.

За добрасумленную працу на ферме Ганаровай граматай былі адзначаны даяркі: Людміла Гузік, Зоя Мамойка, Наталля Літвін. Ушанавалі таксама і адказных спецыялістаў Ларысу Баркоўскую, Таццяну Голубеву, Святлану Шустрову.

Шмат цёплых слоў адрасавалі шматдзетнай сем'і Кальніных і дому узорнага парадку сям'і Кадусавых, якіх адзначылі падарункамі. Не забыліся пра старажылаў вёскі Амбросавічы — тут жыве жанчына, якой сёлета спаўняецца 90 год.

Гэта Зінаіда Радзвівонаўна Верам'ёва, якую сардэчна павіншавалі са святам, пажадалі здароўя і ўручылі памятны падарунак. Вёска жыла і будзе жыць, калі ў яе ёсць працяг. Дарэчы, на свяце віталі самага маленькага жыхара , які нядаўна нарадзіўся — Глеба Званка.

У цэнтры вёскі працавала творчая пляцоўка. Выстава дзіцячай творчасці «Свет маіх захапленняў», напоўненая вырабамі этнаграфічных рэчаў і сучаснага мастацтва.

Тут можна было разглядзець цацкі з дрэва, вышыўкі, прадметы хатняга ужытку, выцінанкі, пляценне з лазы, якія прадставілі асобныя умельцы — вучні Амбрасавіцкай школы-сада. Дэманстраваліся дзіцячы малюнкі «Мой родны кут , як ты мне мілы» і краязнаўчыя матэрыялы " Жыву і дыхаю, мой родны край табою".

Выставу народнай кухні: кулінарныя вырабаў «Амбросавіцкія прысмакі» ладзілі самі жыхары вёскі. Тканыя і вышытыя посцілкі, ручнікі, навалачкі радавалі прысутных сваёй прыгажосцю.

Дзеці бавілі час у надзіманым атрацыёне «Слонік на Скаладроме», які разгарнуў у школьным парку прыватны прадпрымальнік з Шуміліна. Білеты каштавалі па 2 руб 15 капеек.

Зрэшты, без рытмічных і заліхвацкіх песень не абыйшлося і ў гэты святочны дзень. Яны гучалі ў выкананні як мясцовых артыстаў — спявалі школьнікі ў гонар аднавяскоўцаў-працаўнікоў, так і гасцей урачыстасці з райцэнтра.

Хочацца верыць, што вось так гісторыя маленькага куточка Беларусі аб'ядНала нашых людзей, прымусіла спадзявацца, што агульнымі намаганнямі можна зрабіць многае ў рэальным жыцці Шумілінщчыны.

Алесь Шумскі

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

«ЖЭСТАЧАЙШАЕ ЎЖЭСТАЧЭННЕ»

Другая палова 2017 года прайшла ў Беларусі пад знакам разняволення дзелавой ініцыятывы. У поўнай адпаведнасці з даўно ўсталяванай адміністрацыйнай традыцыяй, добрыя намеры былі аформленыя ў выглядзе пакета дакументаў — двух дэкрэтаў і сямі ўказаў адзінага палітыка (АП).

На двары жнівень. Самы час падвесці першыя вынікі разняволення, але арганізатары кампаніі рабіць гэта не спяшаюцца. Зразумець іх нескладана. Не да таго ім цяпер. Яны занятыя распрацоўкай чарговых дэкрэтаў і ўказаў. Больш адказнай працы ў рамках беларускай мадэлі няма, дый не прадбачыцца. Да яе дапускаюцца толькі высокакваліфікаваныя спецыялісты, адданыя дзяржаве, здольныя на ўзроўні інтуіцыі прадбачыць і апярэджваць чарговыя зігзагі генеральнай лініі. Мінулым яны не жывуць, бо на яго аналіз не застаецца ні часу, ні сіл. Вось і давялося мне ўзяць ініцыятыву ва ўласныя рукі.

Працей за ўсё падвесці вынікі з дапамогай пошукавіка «самай саліднай газеты» краіны. Вынікі пошуку адлюстраваны ў табліцы. Яны апынуліся чаканымі. Калі за 2017 год у «Советской Белоруссии» было апублікавана 59 артыкулаў, якія змяшчаюць фразеалагізм «разняволенне дзелавой ініцыятывы», дык за першую палову 2018-га — толькі 7! Прычым, чатыры з сямі — у студзені. Апошні ж раз артыкул з такім папулярным летась фразеалагізмам быў апублікавана 26 красавіка.

Вікіпедыя вызначае моду як сукупнасць звычак, каштоўнасцяў і густаў, прынятых у пэўным асяроддзі ў пэўны час. У канцы мінулага года на верхніх паверхах уладнай вертыкалі ў модзе былі размовы пра разняволенне дзелавой ініцыятывы. Тон, натуральна, задаваў АП. Сваё бачанне праблемы ён, у прыватнасці, выклаў 11 красавіка падчас рабочай паездкі ў Гомельскую вобласць: «У бліжэйшы час мы прымемрэвалюцыйныярашэнні па прадпрымальніцтву, бізнесу — па разняволенні бізнесу. <...> Прыйшоў — заяву пакінуў, што хочаш займацца гэтай справай, у падатковай зарэгістраваўся ды пайшоў працаваць. Пажарныя, санстанцыя — усё да мінімуму будзе скарочана».

Рэвалюцыйныя рашэнні былі прынятыя, а як наконт рэвалюцыйных вынікаў? Колькасць суб'ектаў гаспадарання на 1 ліпеня ў параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года павялічылася ў Беларусі на 1,6%, а колькасць індывідуальных прадпрымальнікаў скарацілася на 0,3%. Ці можна такую статыстыку лічыць рэвалюцыйнай? Не ўпэўнены, аднак і адкрыта правальнай назваць яе нельга.

Святое месца пустым не бывае

«Мода не проста робіць жанчын прыгожымі, яна дае ім упэўненасць у сабе», — сцвярджае французскі мадэльер Іў Сэн-Ларан. А як наконт палітыкаў? Палітыка — царства мужчын, тым не менш прытрымліванне палітычнай моды таксама спрыяе павышэнню ўпэўненасці ў сабе прадстаўнікоў моцнага полу (у выпадку Беларусі гаворку пра палітыка варта весці ў адзіночным ліку).

Выхад з моды публічных разваг на тэму «разняволення дзелавой актыўнасці» — працэс натуральны. Палохацца яго не варта, бо ў палітыцы святое месца пустым не бывае. Але што прыйдзе на змену «разняволенню»? Тут могуць быць розныя варыянты. Не выключана, што падказку мы можам знайсці ў прэс-рэлізе «Нарады па пытаннях сацыяльна-прававых гарантый дзяржслужачых і павышэння прэстыжу дзяржслужбы» ад 26 ліпеня.

Ключавыя словы прэс-рэлізу — назоўнік «ўжэстачэнне» і прыметнік «жэстачайшы». Абмяжуюся адным прыкладам: «Но люди и общество должны видеть, что президент тем самым предъявляет жесточайшие требования к госслужащим, а за это им полагается это, это и это. За нарушения уходишь с должности, идешь в тюрьму. Люди должны это все понимать. Поэтому сначала требования к госслужащему, которые он должен жесточайшим образом соблюдать и выполнять, а затем коврижки», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Калі меркаваць па дынаміцы артыкулаў у «Советской Белоруссии», якія змяшчаюць слова «жэстачайшы», слова гэта варта прызнаць неалагізмам, які сігналізуе пра чарговую змену адміністрацыйнага вектара. На працягу шасці гадоў артыкулы з яго згадваннем выходзілі з-пад «залатых пёраў» беларускай журналістыкі ў сярэднім не часцей чым тры разы на год. Мода на жорсткасць (галоўным чынам гаворка ідзе пра «жэстачайшыя» патрабаванні, «жэстачайшую» адказнасць і «жэстачайшы» парадак) стартавала ў 2016 годзе і з таго часу разгортваецца па нарастаючай.

Як вядома, у схільнасці да навукова-тэарэтычнай рэфлексіі АП яшчэ ні разу абвінавачаны не быў. Усе лёсавызначальныя для краіны і грамадства рашэнні ён прымае «ідучы ад жыцця», пра што сам неаднаразова і заяўляў. Якія ж на гэты раз прычыны прымусілі яго перайсці ад разняволення дзелавой ініцыятывы да ўзмацнення жорсткасці патрабаванняў, што прад'яўляюцца чыноўнікам?

«Тебя посодют, а ты не воруй!»

…Савецкая мадэль у максімальнай ступені была пабудаваная паводле раздатачнага прынцыпу. Яе рынак функцыянаваў выключна з дадаваннем прыметніка «чорны». Ён паразітаваў на афіцыйным квазірынку і быў яго неад'емным элементам. Такая вось «салодкая парачка»!

Як тут ні прыгадаць героя Андрэя Міронава з кінафільма «Сцеражыся аўтамабіля», які гандляваў з-пад прылаўка імпартнай радыёапаратурай. Знакамітае абвінавачванне цесця: «А ты не крадзі!» варта прызнаць юрыдычна недакладным. Герой Міронава не краў. Ён спекуляваў, што не адмяняла актуальнасці яго бліжэйшай жыццёвай перспектывы — «Тебя посодют».

Перабудова, у тэрміналогіі Бяссонавай, — гэта пераход ад адміністрацыйнай раздачы савецкага ўзору да раздачы ліберальнай. Першае, што пры гэтым кідаецца ў вочы, — гэта пагалоўнае ўкараненне індывідуальных кантрактаў у сферы рэгулявання працоўных адносін. Барацьбу з дармаедамі варта разглядаць у якасці фінальнага акорда на шляху пераходу ад прыватнай працы да службовай.

Службовы кантракт — гэта не прыватны кантракт паміж двума рынкавымі суб'ектамі, дзе яны вызначаюць усе ўмовы самі. Службовы кантракт фіксуе бяспраўнасць прыватнай асобы, а калі апошняя ўсё ж здолее вырвацца з-пад навязаных працоўных адносін, то дзяржава адмаўляецца ад сваіх канстытуцыйных абавязацельстваў перад ёй.

Пераход да ліберальнай раздачы суправаджаўся адмовай ад жорсткага дырэктыўнага планавання зверху, калі кожнаму прадпісвалася, што і як рабіць на сваім працоўным месцы. У выніку самастойнасць ніжніх звёнаў істотна ўзрасла, але пры гэтым адэкватнага зніжэння жадання «парулiць» на верхніх кіраўнічых узроўнях не сфармавалася. «Самая галоўная складанасць гаспадарання, — адзначае Бяссонава, — гэта забяспечыць самастойнасць у рамках адзіных правілаў. Інакш кожны пачынае аптымізаваць лакальна пад сябе»….

Маштабныя праекты ў Беларусі — гэта за рэдкім выключэннем праекты дзяржаўныя. Таму адзіным суб'ектам, які адказвае за іх распрацоўку і рэалізацыю, быў і застаецца чыноўнік. Прынятыя ў канцы 2017 года пакет дакументаў, накіраваны на разняволенне дзелавой ініцыятывы, да іх дачынення не мае. Тут іншая логіка — логіка жорсткага кантролю. Але яна адмаўляецца працаваць, калі ад чыноўніка патрабуецца не выканаў-часць, а здольнасць «вызначаць стратэгічныя задачы і правільна ацэньваць наступствы рашэнняў, што прымаюцца».

Да чаго гэта прыводзіць на практыцы, наглядна прадэманстраваў прыклад з беларускай АЭС. Будаўніцтва першага энергаблока выйшла на завяршальную стадыю, а АП, паводле яго ўласнага прызнання, «да гэтага часу выразна ніхто не далажыў, як станцыя будзе ўбудаваная ў эканоміку краіны».

Сяргей Нікалюк
"Новы час"

САЦЫЯЛЬНАЯ МАДЭЛЬ

ДВОЙКА ЗЬ МІНУСАМ…

Паездка Аляксандра Лукашэнкі ў Аршанскі раён засьведчыла правал чарговага грандыёзнага мадэрнізацыйнага праекту.

А як прыгожа ўсё пачыналася!

21 красавіка 2017 году, выступаючы са штогадовым пасланьнем парлямэнту і беларускаму народу, Лукашэнка даручыў «падняць з руін і попелу ў бліжэйшы час» населеныя пункты Барань, Балбасава і Воршу. Ураду было загадана паказаць, «як у кароткі прамежак часу трэба разьвіваць буйны і вельмі складаны рэгіён», зрабіць Аршанскі раён узорна-паказальным. Каб затым на гэтым прыкладзе распрацаваць плян разьвіцьця іншых тэрыторый Беларусі. Такім чынам, Аршанскі раён павінен быў стаць лякаматывам рэгіянальнага разьвіцьця краіны.

Чаму менавіта Аршанскі раён быў абраны ў гэтай якасьці, Аляксандр Лукашэнка патлумачыў даволі дзіўна:

«Гэта не таму, што я там нарадзіўся. А таму, што там разьмешчана буйная ўстанова, якая ў народзе называецца „турма". І палова людзей, вызваляючыся, застаецца там. Вы разумееце, нікога не хачу пакрыўдзіць, што гэта за людзі. І як там „проста" працаваць».

То бок менавіта для тых, хто выйшаў з турмы, кіраўнік дзяржавы даручыў стварыць лепшыя ўмовы, чым для ўсіх астатніх грамадзян. Такі ў Беларусі прывілеяваны слой насельніцтва, такія прыярытэты.

Ураду было даручана цягам году (запомнім гэта!) істотна палепшыць сытуацыю ў Аршанскім раёне, а да 2020 году ўсе стратныя прадпрыемствы павінны правесьці мадэрнізацыю, стварыць новыя працоўныя месцы, наладзіць эфэктыўную працу і павысіць заробкі. Выконваючы загад, урад у траўні 2017 году правёў адмысловае паседжаньне па гэтым пытаньні, былі вызначаны падыходы па кожным прадпрыемстве. У чэрвені таго ж году ўрадам быў прыняты комплексны плян першачарговых мер па разьвіцьці Аршанскага раёну да 2020 году. Дзеля гэтага былі выдзелены немалыя грошы «ў межах ліміту дырэктыўнага крэдытаваньня, устаноўленага для Банку разьвіцьця», ільготныя працэнты і іншае. Паводле кіраўніка Віцебскай вобласьці Мікалая Шарстнёва, сума датацый дзесяці раёнаў вобласьці роўная суме датацый, якія атрымлівае Аршанскі раён. Лукашэнка паабяцаў рэгулярна асабіста кантраляваць рэалізацыю гэтага праекту.

І вось праз год, 13 жніўня, кіраўнік Беларусі прыехаў у Воршу, каб паглядзець, як гэты населены пункт паводле яго мудрага рашэньня ператвараецца ў горад-сад. Наведаў чатыры прадпрыемствы. І што пабачыў?

Высьветлілася, што практычна ўсе прадпрыемствы раёну — праблемныя.

«Усё было зроблена саматужна, на скорую руку, а значыць, няякасна... Ня зроблена практычна нічога... Пакуль гэта ідыёцкае стаўленьне да майго даручэньня», — заявіў Лукашэнка на месцы.

І ацаніў працу на двойку зь мінусам. На нарадзе 14 жніўня старшыня Камітэту дзяржаўнага кантролю Леанід Анфімаў канстатаваў, што шэраг паказчыкаў у Аршанскім раёне нават ніжэйшыя, чым сярэднеабласныя.

«Ня любіце вы людзей, ня

(працяг на стар. 4)

САЦЫЯЛЬНАЯ МАДЭЛЬ

(пачатак на стар. №3)

любіце вы завод. Калі ўжо робіце тут нейкую паказуху, зрабіце бардзюр, але навошта ў траву класьці асфальт? Гэта што, культура? Вось за гэта чыноўнікаў і ненавідзіць часам народ — за вашы безалабернасьць і бязладзьдзе», — абурыўся ён.

Далей яшчэ цікавей: «Хіба гэта працоўныя месцы?! Вязьніца нейкая! Катаржныя людзі працуюць за 200 даляраў у месяц!» — абурыўся Лукашэнка ўмовамі працы работнікаў.

Што ж рабіць? Беларускі лідэр хутка знайшоў выйсьце: «Міністра сюды накіруем да цябе працаваць. У яго выбар адзін: ці турма, ці сюды». Гаворка ідзе пра міністра прамысловасьці Віталя Ваўка.

Лукашэнка даў даручэньне паставіць на гэты завод станкі з суседняга заводу «Чырвоны барацьбіт». Без кіраўніка дзяржавы дырэктары заводаў да гэтага дадумацца не маглі.

Сытуацыя на іншых прадпрыемствах, якія наведаў Лукашэнка, ня лепшая. Прыехаўшы ў ААТ «Тэхніка сувязі» ў горадзе Барань, ён заявіў: «Я бачу, вы наагул ня думалі над рашэньнем той задачы, якая была пастаўлена».

А потым здарылася ўвогуле неспадзяванка, якую кіраўнік дзяржавы пракамэнтаваў так:

«Вы не плянавалі, што я зайду ў ваш „туалет"... дзе ніхто ніколі не прыбіраў» (?!).

Вось такі атрымаўся ўзорна-паказальны раён. Хочацца сказаць, паказушны. З асфальтам, які кладуць у траву, з туалетам, які ніхто ніколі не прыбірае. Але ў гэтым ёсьць вялікі сымбалізм. Гэта і ёсьць сапраўдны ўзор беларускай правінцыі пэрыяду кіраваньня няэмменнага прэзыдэнта. Вынік функцыянаваньня беларускай сацыяльнай мадэлі імя Лукашэнкі. Перафразуючы словы вядомага анэкдоту, хочацца сказаць: гэта Радзіма, Аляксандар Рыгоравіч!

Меркаваньні, выказаныя ў блогах, перадаюць погляды саміх аўтараў і не абавязкова адлюстроўваюць пазыцыю рэдакцыі.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

СПРАВА КОРЖЫЧА

«ЗАСТАВИЛИ ОТЖИМАТЬСЯ В ПРОТИВОГАЗАХ»…

На суде по делу о гибели рядового в Печах рассказали, как обращались с солдатами.

На скамье подсудимых трое сержантов — Евгений Барановский, Егор Скуратович и Антон Важевич. Им предъявлено обвинение по ч. 3 ст. 455 УК (Злоупотребление властью, повлекшее тяжкие последствия), ч.ч. 1, 2 ст. 430 (Получение взятки), ч. 1 ст. 205 (Кража). Военнослужащим грозит до 12 лет лишения свободы.

В первый день суда прокурор зачитал обвинение. Некоторые моменты просто шокируют.

По версии следствия, Барановский неоднократно получал взятки от солдат. Мобильники, которые он замечал у солдат, Барановский оставлял себе. Никому об этом не докладывал. «Молодые» вынуждены были просить у него свои мобильные «в аренду». За один сеанс связи Барановскому платили 30-40 рублей, пишет «Наша Ніва».

Александр Коржич также обращался к сержанту и также вынужден был платить.

Платили солдаты сержанту и за возможность сходить в магазин. Здесь налог брался товарами: растворимый кофе «3 в 1», вафли, сигареты, макароны «Роллтон» ... Все это, согласно следствию, шло сержанту Барановскому.

Всего Коржич купил продукты для Барановского на сумму 54 рубля, сообщает TUT.BY. Другие солдаты тоже ходили в магазин для сержанта, покупали ему булочки, семечки, чипсы, шаурму, пиццу. Всего он получил взяток на сумму в 314 рублей 85 копеек.

Одними деньгами не ограничивались. Барановский с еще одним сержантом, Скуратовичем, поднимали солдат и заставляли отжиматься. Таким образом «молодых» наказывали за недостаточно быстрое построение, плохо пришиты воротнички. Иногда парней поднимали и ночью с постели.

Во время отжиманий их нередко заставляли замирать на полусогнутых руках. Однажды за разговоры после команды «отбой» солдат подняли с постели и заставили отжиматься в противогазах. Один из них сначала отказался, но, получив несколько ударов от сержанта, все же начал отжиматься.

А за то, что подчиненный курил в туалете, заставил рядового вычистить унитаз, только перед этим Барановский вымазал его обувным кремом.

Сержант Егор Скуратович также, по версии следствия, брал с солдат продукты за разрешение сходить в магазин, брал деньги. Сдавал в аренду «изъяты» мобильники, заставлял «молодых» отжиматься.

Летом 2017 года Александр Коржич обратился к Барановскому с просьбой оградить его от нарядов и выполнения незаконных требований других сержантов. Сразу он передал обвиняемому 30 рублей, а затем передал еще 35 рублей, потому что Барановский был недоволен тем, что Коржич попал в стационар.

Систематические унижения, отбирания продуктов, формирование мнения о вседозволенности, беззаконности и коррумпированности побудило Коржича совершить акт самоубийства. Александра Коржича сержант бил шесть раз, нанося по 2–3 удара. По версии следствия, все это и привело к самоубийству Александра Коржича.

— Систематические унижения, отбирания продуктов, формирование мнения о вседозволенности, беззаконности и коррумпированности побудило Коржича совершить акт самоубийства. 27 сентября после выписки из госпиталя Коржич проследовал в подвальное помещение, где и повесился, — зачитал обвинение прокурор….

(скарочана)

"Салідарнасць"

СВАБОДА СЛОВА

ПОГРОМ НЕЗАВИСИМЫХ СМИ

Главное событие начала августа — «дело БелТА». Под предлогом несанкционированного подключения к информации главного информационного ресурса государства Следственный комитет провел обыски в офисе интернет-портала TUT.BY и информационного агентства БелаПАН, других ресурсов, в квартирах журналистов. Возбуждено уголовное дело, были задержаны на 1—3 суток больше десятка работников СМИ.

Сам факт воровства информации у БелТА выглядит как дурной анекдот. Зайдите ради интереса на сайт этого агентства (http://www.belta.by). Через две минуты у вас скулы сведет от скуки. Тем не менее, на этом основании власти начали облаву на главные независимые СМИ страны.

Очень сомнительны юридические основания этого дела. Статья 349 Уголовного кодекса Беларуси, которую вменяют журналистам, предполагает «несанкционированный доступ к информации... сопровождающийся нарушением системы защиты». Ее применяют в отношении хакеров, взламывающих компьютерные системы. В данном случае, судя по обнародованной информации, обвиняемые журналисты входили на сайт БелТА по паролям, полученным от коллег, работающих в государственных СМИ…

Операция имеет активное информационное сопровождение. В государственных медиа развернута кампания против независимых СМИ. Следственный комитет подробно описывает все обвинения, в то же время подозреваемые журналисты дали подписку о неразглашении тайны следствия. То есть выслушать версию обвиняемой стороны мы не можем.

Таким образом, не вызывает сомнений, что вся эта кампания носит политический характер, хоть и происходит под видом наказания за киберпреступление. Так ведь и лидеров профсоюза РЭП Геннадия Федынича и Игоря Комлика также судят не за профсоюзную деятельность, а за неуплату налогов. Такое нынче время на дворе.

Важно обратить внимание, что нападение произошло на два крупнейших независимых информационных ресурса. Интернет-портал TUT.BY имеет самое большое в Беларуси количество пользователей. БелаПАН — единственное в стране негосударственное информационное агентство. Такого масштаба репрессий против медиа у нас давно не было.

Каковы причины этого неожиданного «наезда» на независимые СМИ?

С начала года власти не скрывают своей обеспокоенности тем, что они потеряли контроль над белорусским информационным пространством. Государственные СМИ проиграли независимым медиа политическую борьбу в интернете. Белорусское телевидение не выдерживает конкуренции с российскими телеканалами. Поэтому предпринимаются лихорадочные меры, чтобы эту неприятную ситуацию поменять. Зимой Александр Лукашенко поменял трех редакторов главных государственных СМИ. Заблокировали «Хартию». Приняли новый, более жесткий закон о СМИ. Начали преследование гендиректора информационного агентства БелаПАН Алеся Липая. Генеральный прокурор Беларуси Александр Конюк анонсировал введение ответственности за ложную информацию в интернете. И вот новый виток репрессий против «нечестных» журналистов.

Поскольку власти не в состоянии создать эффективную альтернативу независимым СМИ, то они применяют самый простой, привычный и понятный для них способ борьбы с политическими оппонентами — заткнуть им рот. Нужно запугать не только сами негосударственные информационные ресурсы, но и комментаторов в социальных сетях, чтобы все они немного угомонились, спрятались, включили самоцензуру.

В среде политизированной публики доминирует версия, что непосредственным поводом для этой облавы стала фейковая информация о здоровье А. Лукашенко. А это уже покушение на святое. Личная жизнь, здоровье первой особы в Беларуси — сфера сакральная. Сработал политический инстинкт. И хоть бороться с медиа, с журналистами в эпоху интернета — неразумно, нерационально, но здесь многие вещи происходят инстинктивно, на уровне рефлекса. И тут использовали удобный повод: воровали информацию БелТА. Ага, попался, который кусался!

Каковы политические последствия этого погрома? Прежде всего, в очередной раз включен стоп-сигнал процессу условной либерализации. Причем, судя по всему, это не отдельный шаг, а устоявшаяся тенденция. «Дело профсоюза РЕП», «дело Алеся Липая», теперь вот «дело БелТА». Кто следующий? В СМИ появился термин: «азербайджанизация» Беларуси. (В Азербайджане практически придушили независимые СМИ.)

В экспертном сообществе обращают внимание на то, что репрессии против независимых СМИ происходят в момент обострения политического противостояния между Минском и Москвой. А оно, как обычно, сопровождается очередным всплеском информационной войны. Но проблема в том, что белорусские государственные СМИ проигрывают российским медиа, прежде всего, федеральным телеканалам.

Однако политическое руководство Беларуси считает угрозу своей власти со стороны независимых СМИ большей, чем опасность доминирования российских медиа. Отсюда и соответствующие ответные действия.

Репрессии против журналистов вызвали значительный международный резонанс. О событиях в Беларуси сообщили мировые СМИ, обеспокоенность выразили Совет Европы, Верховный представитель ЕС по вопросам внешней политики и политике безопасности Федерика Могерини, посольство США в Минске и т. д. То есть скандал вышел на международный уровень. И он, мягко говоря, не способствовал улучшению отношений между Беларусью и Западом.

То есть одновременно Минск вступил в период напряженных отношений и с Россией, и со странами ЕС и США. Что просто неразумно. Но так бывает, когда инстинкты вытесняют и подменяют политическую целесообразность.

Валерий Карбалевич

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч
Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.
Падпісана да друку 30.08.2018 у 17.40
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.
Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.